

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8020

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
GBA als basisadministratie van
groot belang

ons kenmerk
BABVI/U200902637
Lbr. 09/145

datum
10 december 2009

Samenvatting

Vanaf 1 januari 2010 zal de GBA dé bron van persoonsgegevens worden voor de gehele overheid. Elke overheidsorganisatie die bij haar taken persoonsgegevens gebruikt, zal verplicht zijn daarvoor de GBA te raadplegen. Dat geldt zowel voor buitengemeentelijke afnemers als voor alle afdelingen binnen uw gemeente: de binnengemeentelijke afnemers.

Hiermee is de GBA een van de belangrijkste registraties in de gemeente.

In relatie tot deze ontwikkeling organiseert staatssecretaris Bijleveld van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op 17 december een bestuurlijk congres voor u over de GBA. Centraal staan de kwaliteit van de gegevens en de modernisering van de GBA.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8020	uw kenmerk	bijlage(n)
betreft GBA als basisadministratie van groot belang	ons kenmerk BABVI/U200902637 Lbr. 09/145	datum 10 december 2009

Geacht college en gemeenteraad,

Inleiding

De Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) is een van de belangrijkste registraties in uw gemeente. Vanaf 1 januari 2010 zal de GBA dé bron van persoonsgegevens worden voor de gehele overheid¹. Elke overheidsorganisatie die bij haar taken persoonsgegevens gebruikt, zal verplicht zijn daarvoor de GBA te raadplegen². Dat geldt zowel voor buitengemeentelijke afnemers als voor alle afdelingen binnen uw gemeente: de binnengemeentelijke afnemers.

Daarom organiseert staatssecretaris Bijleveld van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, op 17 december een bestuurlijk congres voor u over de GBA als basisregistratie, de kwaliteit van de gegevens en de modernisering van de GBA.

Uit onderzoek is gebleken dat in veel gemeenten nog stappen gezet moeten worden om per 1 januari de GBA als de bron voor persoonsgegevens binnen de overheid, gereed te krijgen. Reden voor extra aandacht rondom de GBA.

Met deze ledenbrief vragen ook wij expliciet uw aandacht voor de activiteiten die de kwaliteit van de GBA gegevens verhoogt en voor de voortgang van de invoering van de GBA als basisregistratie in uw gemeente. We raden u deelname aan het bestuurlijk congres op 17 december 2009 van harte aan!

¹ Staatsblad 2007 - 78 Besluit inwerkingtreding wijziging Wet GBA

² Staatsblad 2007 -76 Wet van 2 november 2006 tot wijziging van de wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens.

De GBA als basisregistratie?

De GBA is een belangrijke bron van gegevens voor overheidsinstellingen. Voor de burger is het van belang om correct geregistreerd te staan zodat een goed contact met de overheid kan bestaan. Vanaf 1 januari 2010 geldt de verplichting dat alle (daartoe bevoegde) overheidspartijen gebruik maken van de persoonsgegevens in de GBA. Binnengemeentelijke en buitengemeentelijke afnemers kunnen daardoor niet langer een eigen registratie voeren waarbij de kans aanwezig is dat burgers op verschillende plekken, verschillend geregistreerd staan. En verschillend benaderd worden. De GBA als basisregistratie zorgt voor eenmalige vastlegging van actuele en betrouwbare gegevens, waarop de burger en de overheid kunnen vertrouwen.

De GBA wordt vanaf 1 januari gebruikt als authentieke basisregistratie om te kunnen voldoen aan onder meer de wettelijke verplichting van **eenmalige gegevensverstrekking, meervoudig gebruik**. Uw inwoners mogen namelijk vanaf die datum weigeren om hun persoonsgegevens te verstrekken indien die al bij de overheid (in de GBA) bekend zijn. Na identificatie aan de hand van het identiteitsbewijs en burgerservicenummer haalt de medewerker, van welke afdeling dan ook, de gegevens van de persoon op uit de GBA. Dit zal leiden tot vermindering van de administratieve lasten voor burgers, de mogelijkheid tot het plegen van fraude verminderd en personen worden niet op verschillende wijzen benaderd vanwege afwijkende gegevens uit naast elkaar bestaande registraties.

Bijkomend aandachtspunt is dat het van groot belang is dat, nu alle overheidsinstanties gebruik moeten maken van de gegevens in de GBA, deze gegevens actueel en betrouwbaar zijn. Vandaar dat naast de plicht tot verplicht gebruik van de GBA als basisregistratie, een bijkomende verplichting zal gaan gelden: **de verplichte terugmelding**³. Wanneer een afdeling of een afnemer van buiten de gemeente reden heeft om te twijfelen aan de juistheid van de gegevens, meldt deze de bevinding aan burgerzaken. Zo kan het voorkomen dat aan de gemeentelijke balie zich een persoon meldt die zegt op een ander adres te wonen dan in de GBA staat vermeld. Of er komt een brief onbestelbaar retour terwijl wel een GBA-adres is gebruikt. Deze situaties die zorgen voor *gerede twijfel* zijn aanleiding tot het terugmelden van dit signaal aan de afdeling burgerzaken. Deze plaatst het gegeven in onderzoek, een stelt onderzoek in en past zo nodig het gegeven aan. Hiermee krijgen de gegevens in de GBA continu een extra kwaliteitsimpuls.

Hoge kwaliteit van gegevens is noodzakelijk

De terugmeldingen die de afnemers gaan doen zullen ten goede komen aan de kwaliteit van de gegevens. Juist vanwege het overheidsbrede gebruik van de GBA als bron voor gegevens is het van groot belang dat de inwoners van uw gemeente correct geregistreerd staan. Gelukkig is de kwaliteit van gegevens in de GBA al erg hoog, maar naar aanleiding van berichten over hoge aantallen foutieve gegevens, vroeg de Tweede Kamer de staatssecretaris van Binnenlandse

³ Staatsblad 2007- 76 Wet van 2 november 2006 tot wijziging van de wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens

Zaken en Koninkrijksrelaties in een brief, om te streven naar 99% correcte gegevens in de GBA. Als reactie startte de staatsecretaris in 2008 het Actieplan Kwaliteit Gegevens GBA waarin zij negen maatregelen opnam, al bestaande en ook nieuwe, die moeten leiden tot verbetering van de kwaliteit. De staatssecretaris nodigde het Agentschap BPR, de NVVB en de VNG uit om mee te denken in een stuurgroep.

Er werd begonnen met een nulmeting. Wat is de werkelijke afwijking tussen de administratieve werkelijkheid in de GBA en de feitelijke werkelijkheid in de gemeente? Dit onderzoek waaraan 26 gemeenten meewerkten wees uit, dat er een gemiddelde afwijking bleek te bestaan van 5,2%, tussen de in de GBA geregistreerde personen op een adres en de daadwerkelijk aangetroffen personen bij huisbezoek. Geen schrikbarende conclusie, maar wel reden om activiteiten te ontplooiën die deze afwijking zo veel mogelijk verminderd.

Tevens werd als startpunt een onderzoek gedaan onder burgers over hun bekendheid met de GBA. Daaruit bleek dat de kennis onder burgers over de GBA ten aanzien van de rechten, plichten en consequenties van foutieve registratie, laag is. Groepen die daarbij onderscheiden werden zijn 'wantrouwigen', 'on geïnformeerden' en 'plichtsgetrouwen'. Met deze informatie kan dus gericht communicatie op doelgroepen worden opgezet.

Het Actieplan heeft tot nu toe geleid tot het uitvoeren van verschillende acties, onder meer

- op het terrein van woonfraude,
- een knelpuntenanalyse,
- de (nog lopende) ontwikkelingen nieuwe Audit GBA, en
- verdieping opleiding ambtenaar burgerzaken,
- de voorbereiding van een landelijke communicatiecampagne die in 2010 van start zal gaan om de burger te attenderen op de noodzaak en plicht om juist geregistreerd te staan.

Aandacht voor de GBA: voor kwaliteit en als basisregistratie!

Het belang van de GBA als (binnengemeentelijke) basisregistratie is, gezien bovenstaande, ook voor gemeenten groot.. Helaas is recent gebleken dat een groot aantal gemeenten, zo'n 45%, de wettelijke invoering niet voor 1 januari 2010 gereed zullen hebben.

Om de GBA als basisregistratie binnengemeentelijk te realiseren en de terugmeldingen mogelijk te maken voor afnemers van binnen en buiten de gemeente, zijn flinke inspanningen nodig . Zowel technisch (het leggen van koppelingen tussen afdelingen met de GBA, en de ICT-terugmeldvoorziening) als in het bewustzijn en de werkwijze van medewerkers van verschillende afdelingen.

Het niet meer gebruiken van een eigen registratie "omdat die toch beter is", en ook de bereidheid om, en aandacht voor, het consequent terugmelden vergt heel wat van een organisatie. Nog een groot aantal van de gemeenten in Nederland heeft hierin stappen te zetten, terwijl 1 januari 2010 snel dichterbij komt.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft daarom dit najaar een team van adviseurs en bestuurlijke, gemeentelijke ambassadeurs ingezet, om gemeenten waar nuttig

en nodig te ondersteunen om alsnog zo snel mogelijk de aansluiting te maken. Een eerste evaluatie laat zien dat er een versnelling optreedt. Maar, we zijn er nog niet.

U heeft op 16 maart van dit jaar al een brief⁴ ontvangen over de knelpuntenanalyse uit het Actieplan met daarin mogelijke acties die u kunt uitvoeren om deze knelpunten weg te nemen, met de vraag van de staatssecretaris om hieraan te werken. Zij nodigt u ditmaal uit voor het congres op 17 december 2009, waarover zij u recent een uitnodiging stuurde.

Er is een programma opgesteld waarin enkele burgemeesters uit collega-gemeenten en andere sprekers vertellen en in discussie gaan over dit onderwerp. Daarbij wordt u geïnformeerd over de voortgang en successen rondom de kwaliteit van de gegevens in de GBA en de GBA als basisregistratie. Ook wordt de laatste stand van zaken rondom de Modernisering van de GBA toegelicht.

Reden genoeg om te komen luisteren naar en praten met uw collega's over deze belangrijke registratie in uw gemeente!

U kunt zich inschrijven via de website <http://www.minbzk.nl/gbacongres>. Deelname is kosteloos.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans,
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

⁴ "Top 10 oplossingen voor knelpunten in de bijhouding van de GBA", BZK-kenmerk 2009-0000128637